

Konkurransetilsynet
Postboks 439 Sentrum
5805 Bergen
Sendt per e-post til: post@kt.no

Oslo, 21. desember 2021
Ref: M11473293/1/117088-032/SJ369
Ansvarlig advokat:
Håkon Cosma Størdal

Forenklet melding om foretakssammenslutning

- (1) I medhold av konkurranseloven §§ 18 og 18 a, samt forskrift om melding av foretakssammenslutninger § 3, inngis med dette forenklet melding om foretakssammenslutning.
- (2) Foretakssammenslutningen gjelder AF Gruppen Norge AS ("**AF Gruppen Norge**") sitt erverv av 80 prosent av aksjene i Stenseth & RS Holding AS ("**S&RS**") (i fellesskap "**Partene**"). AF Gruppen Norge tilhører konsernet til AF Gruppen ASA ("**AF Gruppen**"). S&RS er forut for foretakssammenslutningen eid av Fimland Holding AS, Ronny Nygaard Holding AS, Stenseth Holding AS og Kveil Invest AS.
- (3) Vilkårene for inngivelse av forenklet melding etter forskrift om melding av foretakssammenslutninger § 3 er oppfylt. Se nærmere om dette i punkt 7 nedenfor.

1. Involverte foretak

1.1 Melder

Navn: AF Gruppen Norge AS
Org.nr. 938 333 572
Adresse: Postboks 6272 Etterstad, 0603 Oslo
Kontaktperson: Sofie Sjøtil
Tlf.: 970 50 126
E-post: sofie.sjatil@afgruppen.no

1.2 Melders kontaktperson/representant

Navn: Advokatfirmaet Wiersholm AS
v/ advokat Håkon Cosma Størdal
og advokatfullmektig Rakel Eilertsen
Adresse: Postboks 1400 Vika, 0115 Oslo
Tlf.: 210 210 00
E-post: hcst@wiersholm.no / raei@wiersholm.no

1.3 Øvrige involverte foretak – målselskapet

Navn: Stenseth & RS Holding AS
Org.nr. 919 165 022
Adresse: Postboks 70, 3476 Sætre
Kontaktperson: Petter Kveil
Tlf.: 930 96 100

2. Foretakssammenslutningens art og bakgrunn

2.1 Foretakssammenslutningens art

- (4) Foretakssammenslutningen gjelder AF Gruppen Norge sitt erverv av 80 prosent av aksjene i S&RS. Intensjonsavtale ble undertegnet 8. desember 2021. AF Gruppen sendte børsmelding samme dag.

Vedlegg 1: Intensjonsavtale, datert 8. desember 2021 (konfidensiell)

Vedlegg 2: Børsmelding 8. desember 2021¹

- (5) Gjennom oppkjøpet vil AF Gruppen Norge erverve enekontroll i S&RS. Ervervet utgjør en foretakssammenslutning etter konkurranseloven § 17. Meldeplikt utløses ettersom omsetningstersklene i konkurranseloven § 18 er oppfylt.
- (6) Foretakssammenslutningen er kun meldepliktig til Konkurransetilsynet. Gjennomføringen er blant annet betinget av tilfredsstillende due diligence og tilsynets godkjenning.

2.2 Bakgrunnen for ervervet

- (7)

AF Gruppen anser også at de gjennom oppkjøpet vil være i en bedre posisjon for å tilby grønnere og mer bærekraftige løsninger.

3. Foretakenes struktur og virksomhetsområder

3.1 AF Gruppen

3.1.1 Juridisk og organisatorisk struktur

- (8) AF Gruppen Norge er heleid av AF Gruppen ASA ("**AF Gruppen**"). AF Gruppen er notert på Oslo Børs under tickeren AFG. AF Gruppen er ikke kontrollert av noen selskap eller person, og selskapets største eiere er i dag OBOS BBL (16,09%), ØMF Holding AS (16,04%), Constructio AS (13,76%) og Folketrygdfondet (6,68%). De øvrige 45,43 prosent eies av flere minoritetsaksjonærer med mindre enn fem prosent eierandel hver.²

¹ Se <https://newsweb.oslobors.no/message/548711>

² For en fullstendig oversikt over AF Gruppens aksjonærer, se <https://afgruppen.no/investor/aksjonarinformasjon/>.

- (9) AF Gruppen har kontrollerende eierandel i følgende foretak:

Tabell 1: Oversikt over foretak AF Gruppen har kontrollerende eierandel i

Foretak	Eierandel
AF Gruppen Holding AS	100 %
Betonmast Holding AS	64,33 %
AF Energi og Miljø AS	100 %
AF Gruppen Norge AS	100 %
AF Offshore AS	100 %

- (10) En fullstendig liste over selskaper direkte og indirekte kontrollert av AF gruppen er vedlagt.

Vedlegg 3: Oversikt over AF Gruppens juridiske struktur

3.1.2 Virksomhetsområder

- (11) AF Gruppen er morselskap i et norsk entreprenør- og industrikonsern, og leverer tjenester innen anlegg, bygg, eiendom, energi, miljø og offshore. AF Gruppen har hovedsakelig virksomhet i Norge og Sverige, men har også ansatte og noe virksomhet i Litauen og Tyskland. Hovedkontoret er lokalisert i Oslo. Konsernet har totalt om lag 5500 ansatte og hadde i 2020 en omsetning på MNOK 27 025.

- (12) AF Gruppens virksomhet er delt inn i syv virksomhetsområder: Anlegg, Bygg, Betonmast, Eiendom, Energi og Miljø, Sverige og Offshore. Virksomheten innenfor de ulike virksomhetsområdene består av følgende:

- **Anlegg:** Virksomhetsområdet omfatter oppføring og bygging av infrastrukturprosjekter. Eksempler er vei, bane, havn, flyplass, tunnel, kraft og energi, fundamentering og landanlegg for olje og gass. AF Gruppen leverer til både offentlige og private aktører. Virksomhetsområdet består av fire enheter med tilhørende datterselskaper. Den største enheten er AF Anlegg, som utfører anleggsprosjekter i hele Norge.

- **Bygg:** Virksomhetsområdet omfatter entreprenørtjenester og oppføring av boliger, offentlige bygg og næringsbygg. AF Gruppen tilbyr en rekke ulike tjenester; alt fra prosjektering til bygging og rehabilitering.

AF Gruppens virksomhet innen bygg er hovedsakelig lokalisert på Østlandet og i Bergen og omegn. Virksomhetsområdet består av 11 enheter med tilhørende datterselskaper. De største enhetene er AF Bygg Oslo og LAB Entreprenør.

- **Betonmast:** AF Gruppen kjøpte i 2019 aksjemajoriteten i Betonmast AS og har i dag en 64 % eierandel gjennom Betonmast Holding AS. Betonmast har virksomhet i både Norge og Sverige, og består til sammen av 15 forretningsenheter i de to landene. Betonmast er en byggentreprenør med en prosjektportefølje som spenner fra større boligprosjekter til næringsbygg og offentlige bygg.

- **Eiendom:** Virksomhetsområdet innebærer kjøp, utvikling og salg av bolig- og næringsprosjekter i Norge. I hovedsak foregår denne aktiviteten på Østlandet og i Bergensregionen, da dette er områder der AF Gruppen har egen produksjonskapasitet. Disse utviklingsprosjektene er som regel organisert som egne selskaper og/eller i fellesforetak med andre virksomheter.

- **Energi og Miljø:** Virksomhetsområdet består av to forretningsenheter, AF Energi og AF Decom med tilhørende datterselskaper.

AF Energi leverer energieffektive løsninger til bygg og industri. Enheten utvikler og leverer også energisentraler.

AF Decom leverer tjenester innen miljøsanering, riving og gjenvinning av landbasert industri. AF Decom har også utviklet miljøparker som sorterer, renser og gjenvinner forurensset masse, blant annet ved selskapets miljøparker på Rimol, Jølsen og Nes.

- **Sverige:** Dette omfatter AF Gruppens svenske virksomhet innen anlegg, bygg, eiendom og rivning. AF Gruppens svenske virksomhet er hovedsakelig lokalisert i Gøteborg og Sør-Sverige, samt Stockholm og Mälardalen.
- **Offshore:** Virksomhetsområdet innebærer aktivitet mot maritim virksomhet og olje- og gassektoren. AF Gruppen leverer nybygg og modifikasjon av systemer for klimakontroll (HVAC), og fjerning og gjenvinning av offshoreinstallasjoner.

Offshore består av forretningsenhetene AF AeronMollier og AF Offshore Decom med datterselskaper.

(13) For ytterligere informasjon om AF Gruppen, vennligst se <https://afgruppen.no/>.

3.2 S&RS

3.2.1 Juridisk og organisatorisk struktur

(14) S&RS er heleid av Fimland Holding AS (30 %), Ronny Nygaard Holding AS (30 %), Stenseth Holding AS (30 %) og Kveil Invest AS (10 %). S&RS har historikk tilbake til 1954 og har i dag i underkant av 300 ansatte.

(15) Selskapet har tre datterselskaper: i) Stenseth & RS Entreprenør AS som ble etablert i 2002, ii) Stenseth & RS Anlegg, og iii) Stenseth & RS Ressurs som ble etablert i 2017.

3.2.2 Virksomhetsområder

(16) S&RS er en betongentreprenør innen bygg- og anleggssektoren. Selskapet har base i Åros i Asker og har hovedsakelig virksomhet i Oslo og Viken, men kan påta seg oppdrag over hele landet dersom oppdraget er tilstrekkelig stort og komplekst.

(17) Virksomheten til S&RS består av å levere betongarbeider til både det offentlige, profesjonelle kunder og ved større oppdrag fra privatpersoner. Selskapet tilbyr ulike betongarbeider innen både bygg- og anleggssektoren, blant annet forskaling, armering, utstøping av alle typer betongarbeider. Innen bygg utfører S&RS komplette betongentrepriser som både hoved- og underentreprenør, mens de utfører alt fra små broer til store samferdselsprosjekter innen anlegg. I tillegg er selskapet ledende på utstøping og overflatebehandling av gulv.

(18) For mer informasjon om S&RS, se <https://www.stensethrs.no/> og <https://www.srs-ressurs.no/>.

3.3 Partenes omsetning i Norge i 2020

(19) Tabellen nedenfor viser Partenes omsetning i Norge i 2020.

Tabell 2: Partenes omsetning i Norge siste regnskapsår (2020)

Foretak	Omsetning (MNOK)
AF Gruppen ASA (inkl. AF Gruppen Norge AS)	20 663
Stenseth & RS Holding AS	470

4. Markeder som berøres av foretakssammenslutningen

4.1 Relevante produktmarkeder

- (20) Begge Partene er aktive innen bygg- og anleggsvirksomhet. EU-Kommisjonen har tidligere lagt til grunn at det eksisterer et eget marked for byggvirksomhet, som er adskilt fra anleggsvirksomhet og annen sivilingeniørvirksomhet.³ For denne meldingens formål legger Partene tilsvarende avgrensning til grunn slik at informasjon om Partenes virksomhet innen bygg og innen anlegg oppgis separat.
- (21) Videre er det i Kommisjonens praksis vurdert om byggmarkedet kan segmenteres ytterligere i separate markeder for byggvirksomhet knyttet til boliger og byggvirksomhet knyttet til næringsbygg/offentlige bygg.⁴ Det er også stilt spørsmål ved om det er grunnlag for å skille mellom store kontrakter (verdi over MEUR 25-50) og små kontrakter.⁵ Kommisjonen har imidlertid ikke tatt endelig stilling til om det er grunnlag for slik oppdeling av byggmarkedet.
- (22) Etter Partenes oppfatning er det ikke naturlig med en slik snever markedssegmentering. De fleste aktørene innen byggvirksomhet driver både med bygg og rehabilitering av boliger, næringsbygg og offentlige bygg. Etter Partenes oppfatning er det heller ikke grunnlag for oppdeling av markedene etter kontraktens størrelse. Selv om det finnes mindre aktører som bare konkurrerer om helt små kontrakter, har de fleste aktørene generelt kapasitet til å inngå kontrakter i alle størrelser. Etter Partenes oppfatning er det svært vanskelig å trekke et skille basert på kontraktens størrelse i dette markedet.

4.2 Relevant geografisk marked

- (23) EU-Kommisjonen har tidligere vurdert at markedene innen bygg- og anleggsvirksomhet er nasjonale.⁶
- (24) Som nevnt over, har S&RS hovedsakelig virksomhet i Oslo og Viken. AF Gruppen har derfor valgt å oppgi markedsandeler både på et nasjonalt nivå og for Oslo og Viken, jf. punkt 4.3.

4.3 Transaksjonen vil ikke føre til konkurransebegrensende virkninger

- (25) Uavhengig av hvordan produktmarkedet og det geografiske markedet defineres vil Partenes markedsandeler etter transaksjonen være begrenset. Dette tilsier i seg selv at transaksjonen ikke vil ha noen virkninger på konkurransen.
- (26) På det nasjonale anleggsmarkedet var den totale omsetningen ca. NOK 85,3 MRD i 2020.⁷ Med en omsetning i dette markedet på MNOK [REDACTED] i 2020, har AF Gruppen en markedsandel på om lag [REDACTED] prosent. S&RS sin omsetning i dette markedet er MNOK [REDACTED], hvilket gir en markedsandel på ca. [REDACTED] prosent. Samlet vil derfor Partene ha en

³ Se blant annet sak M.6020 – Acs/Hochtief (2011)

⁴ Se blant annet sak M.6020 – Acs/Hochtief (2011)

⁵ Sak M.3864 Fimag/Züblin (2005)

⁶ Se blant annet sak M.6020 – Acs/Hochtief (2011)

⁷ Prognosesenteret, Anleggsinvesteringer 2020.

markedsandel på om lag ■■■ prosent, hvor den inkrementelle økningen som følge av transaksjonen vil være svært beskjeden.

- (27) I et potensielt anleggsmarked begrenset geografisk til Oslo og Viken var den totale omsetningen ca. NOK 26,5 MRD i 2020.⁸ AF Gruppen hadde i 2020 en omsetning på MNOK ■■■ som stammet fra anleggsvirksomhet utført i Oslo og Viken, hvilket gir en markedsandel på ■■■ prosent. S&RS sin omsetning i dette potensielle markedssegmentet var MNOK ■■■ hvilket gir en markedsandel på ca. ■■■ prosent. Samlet vil Partene dermed ha en moderat markedsandel på om lag ■■■ prosent.
- (28) På det nasjonale byggmarkedet var den totale omsetningen ca. NOK 344,7 MRD i 2020.⁹ Med en omsetning i dette markedet på MNOK ■■■ i 2020, har AF Gruppen en markedsandel på om lag ■■■ prosent. S&RS sin omsetning i dette markedet var MNOK ■■■ hvilket gir en markedsandel på ca. ■■■ prosent. Partenes samlede markedsandel i byggmarkedet er dermed lav, på om lag ■■■ prosent, og den inkrementelle økningen som følge av transaksjonen vil være svært beskjeden.
- (29) I et potensielt byggmarked begrenset geografisk til Oslo og Viken var den totale omsetningen ca. NOK 121,7 MRD i 2020.¹⁰ AF Gruppen hadde en omsetning på MNOK ■■■ i dette potensielle markedssegmentet i 2020, hvilket gir en markedsandel på ■■■ prosent. S&RS sin omsetning i dette potensielle markedssegmentet var MNOK ■■■, hvilket gir en markedsandel på ca. ■■■ prosent. Partenes samlede markedsandeler vil derfor være moderat, på om lag ■■■ prosent.
- (30) Som beskrevet i punkt 4.1 ovenfor anser ikke Partene det som treffende å definere separate markeder for byggvirksomhet knyttet til boliger og byggvirksomhet knyttet til næringsbygg/offentlige bygg. For fullstendighetens skyld vil Partene likevel oppgi markedsandeler for disse segmentene.
- (31) Den totale omsetningen i et potensielt marked for bygg tilknyttet boliger som er avgrenset regionalt til Oslo og Viken var ca. NOK 65,9 MRD i 2020.¹¹ Med en omsetning på ca. MNOK ■■■ i dette segmentet i 2020, har AF Gruppen en markedsandel på om lag ■■■ prosent. S&RS sin omsetning i dette markedet var MNOK ■■■ hvilket gir en markedsandel på ca. ■■■ prosent. Samlet vil derfor Partene ha en markedsandel på om lag ■■■ prosent.
- (32) Den totale omsetningen i et potensielt marked for bygg tilknyttet næringsbygg og offentlige bygg som er avgrenset regionalt til Oslo og Viken var ca. NOK 55,9 MRD i 2020.¹² Med en omsetning på ca. MNOK ■■■ i 2020 i dette segmentet, har AF Gruppen en markedsandel på om lag ■■■ prosent. S&RS sin omsetning i dette markedet er MNOK ■■■ hvilket gir en markedsandel på ca. ■■■ prosent. Samlet vil derfor Partene ha en markedsandel på om lag ■■■ prosent.

⁸ Prognosesenteret, Oslo og Viken, Anleggsinvesteringer 2020.

⁹ Prognosesenteret, Totalt Bygg 2020.

¹⁰ Prognosesenteret, Oslo og Viken, Totalt Bygg 2020.

¹¹ Prognosesenteret, Oslo og Viken, Nye boligbygg og ROT boligbygg 2020.

¹² Prognosesenteret, Oslo og Viken, Nye yrkesbygg og ROT yrkesbygg 2020.

- (33) Partenes samlede markedsandel vil dermed ikke overstige [REDACTED] prosent selv med snevrest mulige avgrensning av markedet. De beskjedne markedsandelene tilsier at transaksjonen ikke vil ha noen konkurransemessige virkninger.
- (34) Partene vil dessuten møte sterk konkurranse fra en rekke ulike tilbydere, ettersom markedet er fragmentert og det er lave etableringshindringer i bransjen. Partene møter i dag betydelig konkurranse fra store nasjonale aktører som [REDACTED]. Det er videre en rekke regionale aktører som yter et betydelig konkurransepress. Eksempler på regionale konkurrenter i Østlandsområdet er blant annet [REDACTED]. [REDACTED] I tillegg konkurrerer en rekke mindre aktører om små og mellomstore kontrakter.
- (35) Videre inngås kontrakter i bygg- og anleggsbransjen gjennom anbudskonkurranser eller gjennom forhandlinger med store kunder og anbudslignende prosesser. Majoriteten av kundene er også store og profesjonelle aktører. Kundene har dermed en betydelig grad av kjøpermakt.
- (36) Det følger av det ovennevnte at Partene ikke vil ha mulighet til å utøve noen form for markedsrett etter transaksjonen. Partenes markedsrett er begrenset, og Partene vil også etter transaksjonen disiplineres av flere sterke konkurrenter. Transaksjonen vil dermed ikke ha noen konkurransemessige virkninger. Dette gjelder uavhengig av hvordan markedet avgrenses.

4.4 Partenes viktigste konkurrenter, kunder og leverandører

- (37) En oversikt over Partenes viktigste konkurrenter, kunder og leverandører i markedet for bygg- og anleggsvirksomhet er vedlagt.

Vedlegg 4: Oversikt over AF Gruppen sine fem viktigste konkurrenter, kunder og leverandører (konfidensiell)

Vedlegg 5: Oversikt over S&RS sine fem viktigste konkurrenter, kunder og leverandører (konfidensiell)

5. Vertikalt forbundne markeder

- (38) Det er ingen vertikalt berørte markeder idet Partene verken enkeltvis eller samlet har en markedsandel som overstiger 30 prosent i et forutgående eller etterfølgende ledd til et produktmarked hvor en annen part opererer.
- (39) For fullstendighetens skyld nevnes det at S&RS også leverer betongkompetanse til totalentreprenører, herunder enkelte av AF Gruppens forretningsenheter. Det eksisterer dermed et visst leverandørforhold mellom Partene. Bakgrunnen for dette er at enkelte av AF Gruppens forretningsenheter ikke har egne fagarbeidere innenfor betongfaget, og derfor kjøper inn slik kompetanse fra tredjeparter. Eksempler på enheter i AF Gruppen uten intern betongkompetanse er [REDACTED]. Flere av AF Gruppens enheter har imidlertid intern betongkompetanse og egne fagarbeidere innenfor betongfaget, og utfører dermed betongarbeid på egenhånd som ledd i større bygg- og anleggsprosesser. Eksempler på slike enheter er [REDACTED].

- (40) S&RS sin virksomhet som betongentreprenør innen bygg- og anleggsbransjen er ansett som et horisontalt overlapp og vurdert i punkt 4 ovenfor. Det er ikke grunnlag for å skille mellom den virksomheten S&RS har direkte for byggherre og den virksomheten S&RS utfører ved bygg- og anleggsarbeider som underleverandør for totalentreprenører. Det vises i denne sammenheng til at de største aktørene på bygg- og anleggsmarkedet, herunder AF Gruppens største konkurrenter, i stor utstrekning har betongkompetanse internt. AF Gruppen har også betongkompetanse internt i flere enheter i Norge.
- (41) Uansett antar AF Gruppen at S&RS sin markedsandel i et hypotetisk marked for salg av betongkompetanse i forbindelse med bygg- og anleggsvirksomhet vil være godt under 30 prosent, og dermed ikke utgjøre et berørt vertikalt marked.

6. De involverte foretakenes årsberetning og årsregnskap

- (42) Partenes årsrapport/årsregnskap for 2020 følger vedlagt.

Vedlegg 6: Årsrapport for AF Gruppen for 2020

Vedlegg 7: Årsregnskap for S&RS for 2020

7. Vilåårene for forenklet melding er oppfylt

- (43) Vilåårene for inngivelse av forenklet melding er oppfylt, jf. konkurranseloven §§ 18 og 18a, jf. forskrift om melding av foretakssammenslutninger § 3 (1) nr. 3 b.
- (44) Foretakssammenslutningen innebærer at AF Gruppen Norge erverver S&RS. Begge selskapene er aktive innen bygg- og anleggsvirksomhet, men har en samlet markedsandel på under 20 prosent uavhengig av hvordan markedet avgrenses. Det foreligger heller ingen vertikalt berørte markeder, jf. punkt 5 ovenfor.

8. Konfidensialitet

- (45) Denne meldingen inneholder forretningshemmeligheter som det er av konkurransemessig betydning å hemmeligholde. Opplysningene er merket med dobbel understrekning, og må behandles strengt konfidensielt og unntas offentlighet i sin helhet, jf. forvaltningsloven § 13 (1) 2. Vedlegg, tabeller eller figurer som inneholder konfidensiell informasjon er merket med "(konfidensiell)".
- (46) En nærmere begrunnelse for hvorfor de aktuelle opplysningene må unntas offentlighet er vedlagt.
- Vedlegg 8:** Begrunnelse for hemmelighold (konfidensiell)
- (47) Vi legger til grunn at Konkurransetilsynet vil behandle opplysningene strengt fortrolig. Det bes uansett om at undertegnede kontaktes hvis Konkurransetilsynet mottar begjæring om innsyn i denne meldingen med vedlegg.

Med vennlig hilsen
for Advokatfirmaet Wiersholm AS

DocuSigned by:

814A36B45959472...

Rakel Eilertsen
raei@wiersholm.no